

[Laurits Pedersen.]

men man skal være noget varsom med at kræve, at de skal have en vis Undervisningspligt uden for den Tid, hvor de er pligtige at stille til Øvelse. Den Underholdning, man skal have uden for Tjenestetiden, skal være virkelig underholdende og af en saadan Lødighed, at Soldaterne af sig selv ønsker at overvære den.

Det var de Bemærkninger, jeg havde at gøre til den højtærede Forsvarsminister.

Jeg har saa nogle Bemærkninger til den højtærede Undervisningsminister. De drejer sig om et Spørgsmaal, som er omfattet flere Gange under denne Debat, nemlig om det særlig ude i Landdistrikterne stærkt drøftede Skolespørgsmaal. Det er jo saadan, som det har været hele Tiden, siden Skoleloven blev vedtaget, at den højtærede Undervisningsminister vil give det Udseende af, at den nye Skolelov paa ingen Maade tenderer imod en vis Centralisering af vort Skolevæsen. Jeg er ganske uenig med Undervisningsministeren i denne Betragtning, fordi jeg af Erfaring ved, at naar man ude i Skoledistrikterne og i Sognene tvunget af den nye Skolelov skal til at beskæftige sig med Skoleforholdene, saa er det saadan, at hvis man ønsker, hvad jo i mange, mange Sogne er Tilfældet, at bibeholde de smaa Skoler, hvor Børnetallet er tilstrækkeligt dertil, saa viser det sig, at Loven paalægger Kommunerne en saadan Udgift ved de Krav, som den stiller om Udvidelse af Klasseværelser og Nybygning af Gymnastikhus ved de enkelte Skoler, at det vil betyde en meget større økonomisk Byrde for dem. Naar man i disse Sogne beskæftiger sig med, hvad en Centralisering af Skoleforholdene vil komme til at koste, viser det sig, at Loven i sig selv gør, at man økonomisk set lettere kan gaa til en vis Centralisering fremfor at bibeholde de smaa Skoler, fordi man, selv om man til de enkelte Skoler kan faa et større Tilskud, saa alligevel faar en meget større samlet Udgift ved at bibeholde de smaa Skoler og de smaa Skoler desuden i den aarlige Drift ogsaa vil være betydelig dyrere, fordi baade Spørgsmaalet om Transport af Børnene og Spørgsmaalet om den omrejsende Lærer kommer til at spille med ind.

Hvis de økonomiske Forhold bliver ved at arte sig, som de ser ud til at ville, saa vil der i høj Grad blive Brug for en vis Smidighed hos den højtærede Undervisningsminister til at kunne dispensere fra Lovens skarpe Krav, og jeg vil meget henstille til den højtærede Undervisningsminister, at man viser en vis Smidighed med

Hensyn til Kravet om, at der skal opføres et Gymnastikhus ved hver lille Skole. Det vil være ganske urimeligt, at der ved enhver lille Skole skal opføres et stort Gymnastikhus, selv om der maaske kun er en lille Flok Børn at undervise i Gymnastik. Hvis der kan stilles en større Stue eller et større Lokale til Raadighed, uden at det i Virkeligheden kan kaldes et Gymnastikhus, saa tror jeg, den højtærede Undervisningsminister vil gøre hele Skolesagen en god Tjeneste, om han viser en vis Smidighed med Hensyn til Dispensationer.

Vi kender jo alle sammen fra Landdistrikterne — og det var jo det store Spørgsmaal under Skolelovsdebatterne —, at man ude i Skolekredsene ikke har saa forfærdelig megen Tiltro til disse nye tvungne Fag, som nu engang skal med, naar den nye Skolelov skal begynde at virke. Vi ved, at det ikke lykkedes at faa bestemt, at Forældrene i de forskellige Skolekredse selv skulde tage i deres Haand, hvad de vilde benytte den udvidede Undervisningstid til, men det er klart, at hvis man ikke har den rigtige Lærer, der forstaar at lede Gymnastikken, forstaar at undervise i Sløjd og de andre Fag, Husgerning o. s. v., da bliver det et kummerligt Resultat af denne Undervisning, og ikke mindst hvis man ude i Sognene paa fri Maade har en Leder, der paa disse forskellige Omraader maaske er meget bedre til at undervise i disse Ting. Jeg skal ikke hæfte mig ved, at den første Termin for Skoleloven snart er udløbet. Jeg forstaar, at den højtærede Undervisningsminister ikke vil give nogen Lettelse i Kravet om Indlæggelse af disse Vandhaner, som han kalder det. Jeg skal ikke sige meget om det Spørgsmaal, for det gaar jo meget let, hvor man har Vandværker, og i disse Tilfælde kan jeg ogsaa finde det meget praktisk. Men det volder jo lidt mere Besvær, hvor man intet Vandværk har. Der bliver man jo nødt til at lægge en Vandtønde op paa Loftet, for at der kan komme Vand ned i en Vandhane. Men den højtærede Minister finder jo nok ud af, hvordan dette skal arrangeres.

Jeg har siden det store Møde i Odense lagt Mærke til, at man i de forskellige socialdemokratiske Blade har været meget optaget af, hvorledes dette Møde foregik. Det har været med stor Interesse, at jeg daglig har købt de forskellige større eller mindre „Demokrater“, der udkommer i Byerne. Det er i Virkeligheden kosteligt at se, at dette Parti, der er blevet et stort Parti ved at benytte Fagforeningsmetoder, som altid har været Landbefolkningen fjern, nu da